

AYASOFYA MÜZESİ SAHTE ÇİNİLERLE DONATILMIŞ

Soyguncuya maaş ödenmiş

ÖZEL
HABER
Ömer Erbil

Değiştirilen çiniler

*Ayasofya Müzesi'ndeki çini
hırsızlığının 2. Selim Türbesi'yle
sınırlı kalmadığı, 3. Murat
Türbesi ve Sultan 1. Mahmut
Kütüphanesi'ndeki çinilerin de
değiştirildiği ortaya çıktı*

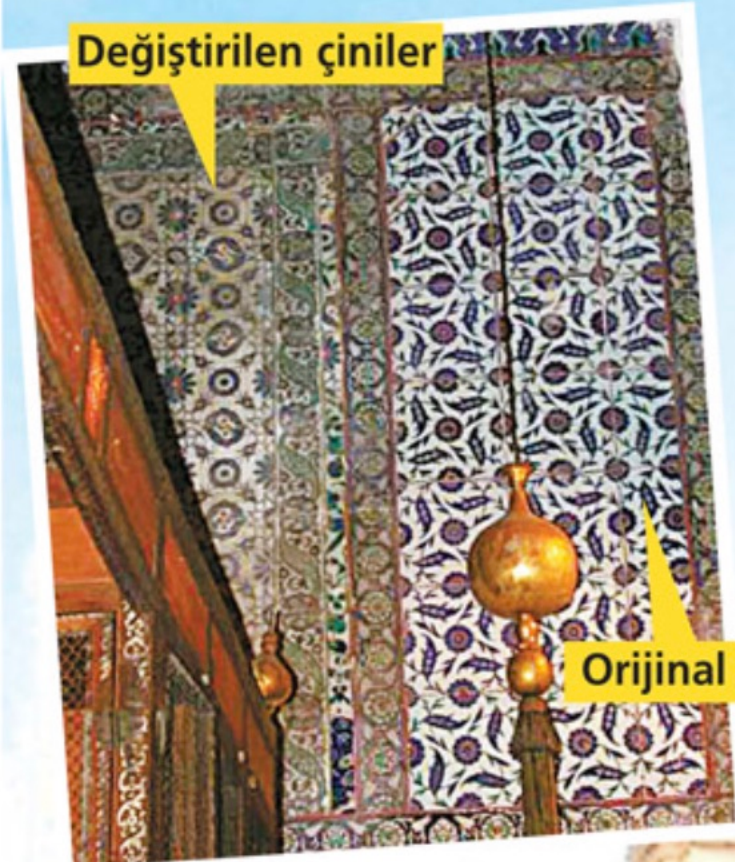
Orijinal çiniler

Gerçek 110 yıl sonra anlaşıldı

MÜZE Müdürü Jale Dedeoğlu'nun araştırmasına göre, soygunu 1895'te İstanbul'da dış doktorluğu yapan, restoratör ve koleksiyoncu Fransız Albert Sorlin Dorigny gerçekleştirdi. Müzeden restorasyon izni alan Dorigny, Fransa'dan getirttiği taklit çinilerle gerçeklerini değiştirdi. Fransa'ya kaçırılan çiniler Louvre Müzesi'ne satıldı. Dorigny'e restorasyon için para da ödendi.

Sahte çiniler Fransa'dan

MÜZEDEKİ sahte çinilerin Fransa'da üretildiği kesinleşti. Taklitlerin arka yüzünde, 19 yüzyılda Fransa'da büyük bir çini atölyesi olan "Choisleroi Seine" imzası var. Durumu 8 Ocak 2006'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bildiren Dedeoğlu, 3. Murat Türbesi ve Sultan 1. Mahmut Kütüphanesi'nden çalınan çiniler için Avrupa'daki müze kataloglarını tarayacaklarını söyledi. >> Sayfa 2'de

Ayasofya'dan çalınanlar Louvre'dan istenecek!

Ayasofya Müzesi'nde, 'taklitleriyle gerçeği değiştirilerek' yapılan çini hırsızlığının boyutları sanılandan da büyük çıktı. Kültür ve Turizm Bakanlığı, eserleri Louvre Müzesi'nden geri almak için bir dosya hazırladı

İşte Kültür Bakanlığı'nın delilleri

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Louvre Müzesi'nden geri verilmelerini isteyeceği çinilerle ilgili olarak sunulan deliller şöyle:

■ Ayasofya Müzesi'ndeki imitasyon çinilerin Fransa'da üretildiği kesinleşti. Taklitlerin arka yüzünde, 19. yüzyılda Fransa'da faaliyet gösteren en büyük çini atölyelerinden biri olan 'Choisleroi Seine'in imzası var.

■ Dorigny tarafından 1895 yılında türbede restorasyon yapıldığı kesin bir bilgi. Bu tarihten sonra restorasyon amaçlı olarak türbeye girilmedi. Dorigny'ye restorasyon için para bile verildi.

■ Çiniler 1922'deki Louvre katoloğunda yer aldı.

■ 1923 ve 1925 tarihlerinde Fransa'da yayımlanan "14. ve 18. yüzyılda Anadolu ve İstanbul Seramikleri" isimli eser ile E. Mamboury'nin İstanbul Rehberi Seyyahini isimli eserinde çinilerin çalındığı belirtildi.

1. Mahmut Kütüphanesi'nden çalınan 16. yüzyıl İznik çini panolarının yerine orjinallerine benzeyen ancak yıllar içinde solan imitasyon çiniler kullanıldığı ortaya çıktı (üstte).

Gerçeklerinin yerine konulan imitasyon çinilerin arka yüzlerinde 18. yüzyılda Fransa'da çalışan 'Choisleroi Seine' atölyesinin ismi görülüyor.

2. Selim Türbesi süpürgeliklerindeki 16. yüzyıl İznik çinileri, restorasyon sırasında taklitleriyle değiştirildi.

Ömer Erbil

İstanbul

Ayasofya Müzesi'nde taklitleriyle gerçeği değiştirilerek yapılan çini hırsızlığının boyutlarının çok büyük olduğu anlaşıldı.

Müzenin içinde, 2. Selim Türbesi'nde bulunması gereken pek çok çininin Louvre Müzesi'nde olduğu biliniyordu. Ancak yapılan son araştırmalar, 3. Murat Türbesi ve Sultan 1. Mahmut Kütüphanesi'nden de çok sayıda çini çalındığı belirlendi. Bu arada Louvre Müzesi'nden geri istenecek olan çinilerle ilgili deliller toplandı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı da, Louvre Müzesi'nde sergilenen eserlerin geri istenmesi için hazırladığı dosyayı Dışişleri Bakanlığı'na gönderdi.

Restorasyon yaparken çalmış

Her şey, Milliyet gazetesinin, Ayasofya Müzesi'nde yer alan 2. Selim Türbesi'ndeki 16. yüzyıl tarihli çini panonun Louvre Müzesi'nde sergilendiği haberiyle başladı. Müze Müdürü Jale Dedeoğlu bu haber üzerine bir araştırma başlattı. Çinilerle ilgili tüm ilgili kurumları tek tek arayan ve arşivlerde araştırma yaptıran Dedeoğlu ilginç bilgilere ulaştı.

Bu bilgilere göre, 1895'te İstanbul'da dış doktorluğu yapan ve aynı zamanda restoratör ve koleksiyoncu olan Fransız Albert Sorlin Dorigny, dönemin Evkafı Hümayun Nezareti'ne (İnşaat ve Tamiyat Genel Müdürlüğü) müracaat edip restorasyonlar için izin istedi. Para karşılığında da bu restorasyonları gerçekleştirdi. Ancak Dorigny, Fransa'dan getirttiği taklit çinilerle gerçekleri bir gecede değiştirdi. Fransa'ya kaçırılan çinilerin bir kısmı Louvre Müzesi'ne satıldı.

Çiniler 'yağmalanmış'

Dedeoğlu'nun yaptırdığı araştırma sırasında büyük bir talan daha ortaya çıkarıldı. Sadece 2. Selim Türbesi'nde değil, Ayasofya'daki 3. Murat Türbesi ve Sultan 1. Mahmut Kütüphanesi'nde de çok sayıda çininin taklitleriyle değiştirildiği ortaya çıkarıldı.

Bu durum 8 Ocak 2006'da, fotoğraflı bir raporla Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bildirildi. Müze Müdürü Dedeoğlu, Avrupa'daki tüm müze kataloglarının taranarak çinilerin bulunacağını söyledi.

1. Mahmut Kütüphanesi'ndeki 'imitasyon' çini pano.